

370.1523 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ส 691 ร เรียนอย่างนี้...มีความสุข : บันทึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา,
กรุงเทพฯ : สกศ., 2544.
32 หน้า.
ISBN 974-241-298-7
1. การเรียนรู้กับนักเรียนประถมศึกษา 2. ชื่อเรื่อง

บันทึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

สิ่งพิมพ์ สกศ. ฉบับที่ 141/2544
พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2544
จำนวน 10,000 เล่ม
จัดพิมพ์และเผยแพร่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 สำนักนายกรัฐมนตรี
 ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
 โทร. 0-2668-7123 ต่อ 1413
 โทรสาร 0-2243-4174
 Web Site : <http://www.onec.go.th>
สำนักพิมพ์ บริษัท พิมพ์ดี จำกัด
 21/232-4 ซอยคลองหนองใหญ่ ถนนวงแหวน
 เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160
 โทร. 0-2803-2694-7
 โทรสาร 0-2803-4401

ภาพปกโดย เด็กหญิงชญากรณ์ พัวพานิช ม.3/4 โรงเรียนราชวินิตมัธยม
เด็กไทยยุคใหม่...รักการอ่าน การศึกษาค้นคว้า ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ก้าวทันทันโลก

คำนำ

หนังสือเล่มนี้เป็นการเล่าประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนประถมศึกษา ที่ได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ตามหมวด 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จากครุต้นแบบ ครูแห่งชาติ ครูแกนนำ และครูที่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดมากระยะหนึ่ง

ผู้เรียนเหล่านี้ได้ร่วมกันเล่าประสบการณ์และความรู้สึกที่มีต่อการเรียนดังกล่าว ถ่ายทอดด้วยภาษาของเด็ก เท่าที่เขาเหล่านั้นจะสามารถถ่ายทอดได้ตามวัยและวุฒิภาวะ

หนังสือเล่มนี้จึงเป็นคู่มือการเรียนรู้ของเด็กไทย ที่คาดหวังและต้องการให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้เกิดขึ้นทั่วแผ่นดินไทย ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกคน ทุกฝ่าย และผู้เรียนทุกคนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิรูปการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนไทยให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของชาติต่อไป

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

บันทึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

หนังสือเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ที่มีความสุข การที่เราจะมีความสุขในการเรียนนั้นเราต้องมีความสนใจ และประทับใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ แล้วเราจะมีคำถามเกิดขึ้นมากมายในจิตใจและมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาคำตอบนั้นด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สื่อต่างๆ จากคนรอบข้าง เช่น พ่อแม่ ครู พี่น้อง เพื่อน คนในชุมชน ผู้รู้ ฯลฯ และเมื่อครูได้เปิดโอกาสให้เราได้ฝึกปฏิบัติจริงในสิ่งที่เราคิดที่จะทำ เราก็จะมีความสุขในการเรียนรู้

ผลงานหรือคำตอบที่เราได้จะสร้างความภูมิใจให้แก่เรา และเพื่อน ๆ เป็นอย่างมาก ทำให้เรามีความเชื่อมั่น กระตือรือร้นในการหาคำตอบจากสิ่งที่เราอยากรู้มากยิ่งขึ้น เราจะเป็นคนที่ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและมีความคิดสร้างสรรค์ เมื่อมีความรู้มากขึ้นก็สามารถถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้แก่เพื่อน ครู สังคม และทุกคนที่สนใจได้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ที่มีความสุขไม่จำเป็นว่าจะต้องเรียนอยู่ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวหรือครูเพียงคนเดียว การเรียนรู้ที่มีความสุขจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเราได้คิด ได้ค้นคว้า และทำในสิ่งที่เราปรารถนาให้ประสบความสำเร็จ

ในโอกาสนี้ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ร่วมแรงร่วมใจ ร่วมคิดเพื่อจัดทำหนังสือ “เรียนอย่างนี้...มีความสุข” นี้

ผู้ร่วมบันทึกระดับประถมศึกษา

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บันทึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

บทที่ 1 ไปโรงเรียน ... เรียนแบบเดิม

บทที่ 2 วันนี้ ... เริ่มมีการเปลี่ยนแปลง

บทที่ 3 พวกเรา ... แสวงหาวิธีเรียนรู้

บทที่ 4 ครู ... เป็นกัลยาณมิตร

บทที่ 5 ทุกวันนี้ ... ศิษย์มีความสุข

รายชื่อผู้ร่วมบันทึก

1

4

9

20

23

26

เราเรียนไปทำไม ?

เราพยายามตอบคำถามว่า เราไปโรงเรียนทำไม? ซึ่งก็ช่วยกันตอบได้ว่า เราเรียนไปเพื่อจะได้รู้ทันเหตุการณ์ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สามารถหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นรอบตัว เมื่อโตขึ้นเราจะได้มีอาชีพที่เราถนัดและชอบ

แล้วการที่เราไปโรงเรียน เราได้สิ่งที่เราหวังไว้หรือไม่ ?

เราเคยเรียนกันอย่างไร ?

วิธีการสอนของครูที่ผ่านมาช่างน่าเบื่อเหลือเกิน ให้ท่องบ่นอยู่แต่ในหนังสือ เนื้อหาในหนังสือมีแต่เรื่องเก่าๆ หรือเรื่องที่อยู่ไกลตัวเหลือเกิน ต้องจินตนาการเอาเอง เวลาเรียนก็ต้องนั่งเฉย ๆ ฟังครูพูด ห้ามยุกยิก ใครพูด ใครชนจะถูกครูดุ

ยิ่งตอนสอบยิ่งแล้วใหญ่ ยิ่งทุกข์มาก เนื่องจากยังท่องจำเนื้อหาได้ไม่หมด

เมื่อเรียนจบเรื่อง หรือตอนท้ายชั่วโมง ครูให้การบ้าน เกือบทุกวิชา กว่าที่จะเรียนหมดวันหนึ่ง ๆ การบ้านเยอะมาก จนเราอดเล่นตอนเย็น เพราะคุณพ่อคุณแม่และผู้ใหญ่ที่บ้านจะคอยเรียกให้มาทำการบ้านอยู่ตลอดเวลา บางทีจะต้องให้คุณพ่อหรือคุณแม่ลงชื่อกำกับในสมุดการบ้านด้วยว่า ทำการบ้านหมดแล้ว เพื่อตอนเช้าจะได้ส่งการบ้านให้คุณครูตรวจ

การตรวจการบ้านของครู : ครูแทบทุกคนชอบใช้ปากกาสีแดงตรวจสมุดการบ้าน ถ้าคำตอบถูกก็กาเครื่องหมายถูกเล็กๆ แต่ถ้าทำผิดก็กากบาทเสียใหญ่โตเหมือนประจานความผิดของเรา เราคิดว่าในโลกนี้คงไม่มีใครอยากทำผิด และไม่มีใครอยากถูกประจานด้วย

เรามีทุกข์มาก บางวันเราไม่อยากไปโรงเรียนเลย วันไหนที่ครูไม่มาเราดีใจมากที่ไม่ต้องนั่งนิ่งๆ ทรมานเป็นเวลานานๆ พอถึงเย็นวันศุกร์เรายังดีใจมาก เพราะไม่ต้องไปทรมานที่โรงเรียนถึงสองวัน แต่พอถึงเช้าวันจันทร์เราเบื่อที่สุด นี่ถ้าที่โรงเรียนไม่มีเพื่อนเล่นเราคงไม่อยากไปโรงเรียนเลยซักวันเดียว

*ไม่ชอบท่องหนังสือ ไม่อยากเรียนเรื่องที่
อยู่ไกลตัว ไม่สนุก ทุกข์หนักกับการทำการบ้าน
เยอะๆ และการท่องหนังสือสอบ*

จนกระทั่งเมื่อปี 2542 เราได้ข่าวเรื่องที่ทำให้ครูสอนแบบใหม่โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ก็รู้สึกงงๆ ต่อคำๆ นี้ในตอนแรก และเดาไม่ถูกว่าจะเป็นอย่างไรต่อไป การสอนแบบใหม่จะทำให้เราเรียนสนุกขึ้นไหมหนอ?

ครูที่สอนเราก็คงจะงงๆ ไปด้วย ตอนปลายปี 2542 เราเริ่มรู้สึก่วาวิธีสอนของครูเปลี่ยนไป ครูเริ่มมีวิธีการแปลกๆ มาให้พวกเรางงอยู่บ่อยๆ เท่าที่พอจะจำได้ คือ

● **ครูตั้งคำถามถามเราบ่อยขึ้น** หรือถ้าเราถามคำถามครู ครูจะไม่บอกเราทันที แต่จะย้อนถามว่า “แล้วเธอว่าอย่างไร?” หรือ เอาคำถามนั้นไปถามเพื่อนๆ ในห้องให้ช่วยกันคิดหาคำตอบหรือไปค้นคำตอบกันมา

● **ครูพูดน้อยลง** ไม่ดูไม่บังคับเราเหมือนแต่ก่อน ให้อิสระพวกเราในการพูด การทำงาน มากขึ้น ให้เราทำงาน เป็นกลุ่มบ่อยขึ้น

● **เรารู้สึกมีอิสระมากขึ้น** ไม่ต้องนั่งนิ่งๆ อยู่กับที่คอยฟังคำสั่งหรือฟังครูพูดคนเดียว เราเริ่มมีความสุขขึ้นบ้าง

● **เราได้มีโอกาสไปเรียนนอกห้องบ่อยขึ้น** ครูมีหนังสือแปลกๆ สนุกๆ มาให้เราอ่านมากขึ้น

● **เราได้เรียนเรื่องที่เราอยากเรียน** ได้ค้นคว้าในเรื่องที่เราอยากรู้ ไม่จำเป็นต้องทำเหมือนๆ กันทั้งห้อง เช่น การวาดภาพ การเขียนเรื่อง หรือแม้แต่การทำโจทย์เลข

นี่แสดงว่า คุณครูเริ่มเปลี่ยนแปลงวิธีสอนของคุณบ้างแล้ว ครูเห็นความสำคัญของเรามากขึ้น ครูได้ตระหนักว่านักเรียนทุกคนไม่เหมือนกัน พวกเราทุกคนสามารถพัฒนาได้ หากครูให้โอกาสพวกเรา

ชอบหรือไม่กับวิธีการเรียนแบบใหม่

ในระยะแรกพวกเรามีทั้งส่วนที่ชอบและไม่ชอบ วิธีสอนแบบใหม่ของครู

ที่ไม่ชอบมากคือ เรื่องที่ครูให้เราคิดให้เราถาม เพราะเราคิดไม่ออก เราไม่เคยถาม ไม่รู้ว่าจะถามอะไร จะคิดได้อย่างไร เพราะเราชินกับการบอก การรับคำสั่งมากกว่า แต่ที่ชอบมากๆ คือ เราได้พูดคุย ช่วยกันคิดกับเพื่อน ได้มีกิจกรรมมากมายในห้อง ไม่เบื่อไม่ง่วง บางเรื่องที่ฟังครูไม่เข้าใจเราก็ถามจากเพื่อนได้ เพราะเพื่อนไม่ดูเราเหมือนกับครูบางคน

วิธีการเรียนที่เปลี่ยนไปนี้บางทีก็ทำให้เราท้อแท้บ้าง เช่น เราถามคุณครูเพราะเราอยากได้คำตอบ แต่ครูกลับย้อนถามเรามาเสียอีก ทั้งผิดหวังที่ไม่ได้คำตอบ และยังต้องหาคำตอบเองเสียอีก เราเริ่มท้อ “ไม่รู้เรื่องก็ไม่ใช่ไร” เราทำลืม ไม่ไปค้นหาคำตอบตามเคย รุ่งขึ้นครูถามคำถามที่เราถามครูเมื่อวาน (ครูยังไม่ลืม และยังถามเราอีกว่า ได้คำตอบหรือยัง) เอ ... เราคงปล่อยทิ้งไว้ไม่ได้

เราเริ่มค้นคว้าหาคำตอบกับเพื่อน ๆ

บางครั้งครูนำคำถามของพวกเรามาพูดคุยกันในห้องให้เพื่อน ๆ ช่วยกันหาคำตอบ และแสดงความคิดเห็น ถ้ายังหาข้อยุติไม่ได้ ครูจะให้พวกเราช่วยกันค้นคว้าต่อไป คราวนี้ครูแนะนำแหล่งค้นคว้าให้ด้วย ทำให้พวกเราค้นคว้าได้ง่ายขึ้น

วิธีที่ครูใช้แบบนี้ทำให้เรามีกำลังใจในการหาความรู้ ไม่ใช่เราคนเดียวที่ไม่รู้ เพื่อนๆ หลายคนก็ไม่รู้เหมือนกับเรา และบางครั้งการที่เราซักถามกัน อภิปรายกันทำให้เราได้ ความรู้กว้างขึ้น หลายๆ คนช่วยกันเติมเสริมความรู้ให้กัน และกัน

เราเพิ่งรู้ว่า ความรู้ไม่ใช่ได้จากที่ครูบอกอย่างเดียว หรือจากการอ่านหนังสือเรียนเท่านั้น เราสามารถหาความรู้ได้จาก พ่อ แม่ คนในชุมชน หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ห้องสมุด แม่ค้า คนขาย และอีกหลายคน หลายแหล่ง เช่น

● เรื่องการทำนา เรื่องระบบนิเวศน์ในนาข้าว ได้ความรู้จากคนในชุมชนที่ประกอบอาชีพทำนา

● เราได้ความรู้ในเรื่องการผลิตและการจัดการ
ขนาดเล็ก จากแม่ค้าโดยเราจะถามเรื่อง

● วิธีการทำของขาย

● ทำอย่างไรจะให้คนมาซื้อของเยอะ ๆ เป็นต้น
การอ่านหนังสือช่วยเปิดโลกทัศน์เราให้กว้าง การได้อ่าน
หนังสือก่อนแล้วได้ไปเห็นของจริง จะทำให้เข้าใจ และจำได้
ดียิ่งขึ้น เพราะถ้าเราไม่ได้อ่านอะไรเลย พอไปเห็นของจริง
เราจะงง ๆ อยู่สักพักหนึ่ง ว่ามันมีที่มาอย่างไร แต่ถ้าเรา
อ่านไปก่อน ก็ปะติดปะต่อกันได้ดีขึ้น

การที่เราหาความรู้จาก
หลาย ๆ แหล่ง ทั้งอ่านหนังสือ
ถามผู้รู้ จากการทดลองทำ ฯลฯ
ทำให้เราได้ความรู้กว้างขวาง บาง
ครั้งเราต้องการค้นคว้าเรื่องเดียว
แต่ได้ความรู้เพิ่มเติมอีกหลายเรื่องจากการค้นคว้า ทำให้
สนุกมาก โลกนี้ช่างมีความรู้มากมายจนค้นคว้าไม่รู้จบจริง ๆ

สิ่งที่ชอบมากที่สุด คือ ทำให้เราสนิทกับเพื่อนๆ ในห้องมากขึ้น เรื่องที่พูดคุยกันมีมากขึ้น นอกจากจะเป็นเรื่องไร้สาระแบบที่เราเคยคุยกัน เราก็ได้คุยเรื่องที่ได้ความรู้กว้างขึ้น เรามีการช่วยเหลือกันมากขึ้น ไม่คบกันเฉพาะกลุ่มเดิมๆ ส่งข่าวกันได้มากขึ้น

*ความรู้ไม่ใช่ได้จากที่ครูบอกอย่างเดียว
เราสามารถหาความรู้ได้จากนหลายคน
หลายแหล่ง เราชอบค้นคว้ากับเพื่อนๆ
แต่ถ้ามีครูช่วยแนะนำบ้างก็ยิ่งดี*

วิธีการเรียนรู้ที่มีความสุข

อาจจะเริ่มจากการเล่นเกมก่อนเรียน เลือกเรื่องที่ชอบอยากเรียน เรื่องที่พวกเราสนใจ หลังจากแบ่งกลุ่มกันทำงานแล้ว ก็จะวางแผนกันทำงาน แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบในกลุ่มงาน ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายแล้วนำเสนอผลงานต่อที่ประชุม อภิปราย สรุป เขียนรายงาน ที่สำคัญคือ ถ้าต้องใช้เอกสารหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เราต้องช่วยกันทำความสะอาด และเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้าที่ด้วย

การได้เรียนเรื่องที่ใกล้ตัว เช่น เรียนเรื่องการทำนา เชื่อมโยงกับชนิดของพืชและแมลง การได้เห็นของจริง ได้ทำจริง ๆ เราก็สามารถคิดได้กว้าง ตอบได้หลายแบบ แล้วแต่ประสบการณ์ของเรา ใช้เหตุผล ฝึกให้เรา รู้จักคิด ฝึกเรื่องการสังเกต และมีความรับผิดชอบในการทำงาน

การได้สัมผัสกับบรรยากาศจริง จะสนุก และจำง่าย

และการได้เรียนรู้ คั่นคว้า ทำงานกับเพื่อน ความคิดที่อิสระเสรี สนุก มีการเสนอความคิดของแต่ละคน มีการติ-ชม เพื่อให้ผลงานของกลุ่มออกมาดีที่สุดในที่สุด

การช่วยกันคั่นคว้าทำให้ได้ความรู้จากหลายแหล่ง กว้างขวางขึ้น หรือถ้าได้ความรู้จากแหล่งที่ใกล้เคียงกัน ก็เท่ากับเป็นการยืนยัน ความถูกต้องของความรู้หรือข้อมูลที่ได้

ในการนำเสนอผลงานของเรา อาจมีการนำเสนอเป็นเพลง เราก็จะช่วยกันแต่งเพลง ให้สอดคล้องกับเนื้อหา นำเพลงที่ฮิต ๆ มาเป็นแบบ ทุกคนชอบ รวมความสามารถของหลาย ๆ คนเข้าด้วยกัน เช่น คนหนึ่งวาดภาพสวย คนหนึ่งระบายสีสวย คนนี้จัดเก่ง คนนั้นคั่นเก่ง คนโน้นลายมือสวย คนนี้นำเสนอดี ลองมารวมกันแล้วคิดดูซิ ผลงานจะเป็นอย่างไร ...

ยอดเยี่ยมแน่ !!

เราค้นคว้าเองเราจะได้น้ำหนัมาก ได้อ่านมาก ได้
อภิปราย ได้สรุป ผ่านหู ผ่านตา ได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้
เข้าใจและจำได้ดีกว่าที่ครูบอก ถ้าครูพูดให้ฟัง ส่วนมากก็จะ
ผ่านหูเลยไป บางทีง่วงนอนก็มี เช่น ในวิชาประวัติศาสตร์

ครูพาไปทัศนศึกษา ไปพิพิธภัณฑ์ ดูสถานที่จริงได้เห็นกับตา
สิ่งที่เห็นกับตา เราจะจำได้ดี ได้
อ่านคำอธิบายพร้อมกับเห็น
ของจริงไปด้วย จำได้ดีดู ติดตาม
ถ้าฟังครูพูดแล้วให้นึกภาพ
จินตนาการภาพเอง ก็จะนึกไม่

ออก และพาลเบื่อวิชาประวัติศาสตร์ไปเลย

วิชาคณิตศาสตร์ เราเรียนเรื่อง บวก ลบ คูณ หาร
ครูให้เราเอาของจริง ๆ มาขายกัน เหมือนเปิดร้านค้าใน
ห้องเรียน มีการซื้อ-ขายกันจริง ๆ ให้คิดกำไร-ขาดทุน ทำให้
เข้าใจได้ดีขึ้น และรู้เลยว่าเอาไปใช้ได้ มีประโยชน์ในชีวิต
ประจำวัน

หรือเรื่องการวาดภาพ ระบายสี ถ้าเราฟังเฉพาะ คำแนะนำของครู ตรงนั้นใช้สีเข้มขึ้น ตรงนั้นควรใช้สีอ่อน ถ้าไม่ได้เห็นของจริง ก็นี่ก็ไม่ออกกว่าทำตามทีครูแนะนำจะ สวยได้อย่างไร การที่เราได้ไปเห็นของจริง ได้เห็นภาพที่ ชะนะการประกวด แล้วเปรียบเทียบกับภาพของเรา ร่วมกัน วิเคราะห์ เราก็จะได้เรียนรู้ว่าภาพของเราเป็นอย่างไร จะ ทำให้ภาพสวย น่าดู ได้มาตรฐานจะต้องทำอย่างไร

วิธีที่เราใช้กัน คือ

1. เมื่อเราพบปัญหา หรืออยากรู้เรื่องอะไร เราก็คิดว่าเราจะหาคำตอบได้อย่างไร หรือจะแก้ปัญหายังไร อาจจะคิดคนเดียว หรือช่วยกันคิดกับเพื่อน ๆ
2. วางแผน หรือขั้นตอนในการแก้ปัญหาย หรือการ ค้นหาคำตอบ อาจจะช่วยกันกับเพื่อน แบ่งกันไปค้นหรือ สอบถามจากผู้รู้ แล้วจดบันทึกความรู้ไว้
3. นำคำตอบ หรือความรู้ที่ได้มาเล่าให้เพื่อนฟัง แล้ว ช่วยกันสรุป

4. ถ้าไม่แน่ใจก็อาจจะไปถามคุณครู หรือผู้รู้ หรือ
ค้นคว้าเพิ่มเติม จนกว่าจะได้ข้อสรุป

ปัญหา หรือคำถามบางข้อก็ยังไม่ได้ข้อสรุปในทันที
เราต้องติดตามกันต่อไป บางเรื่องที่เราสงสัยอาจต้องมีการ
ทดลองให้เห็นกับตา หรือไปดูของจริง ถ้าทำได้เราก็จะ
ทดลองทำ บางเรื่องแล้วจะเกิดอันตรายจะต้องปรึกษาครู
หรือผู้รู้ก่อน เพราะหากมีอันตรายเราอาจหาวิธีโอบมาดูกัน
ก็ได้

การได้ค้นคว้าเอง จะได้เนื้อหาละเอียดกว่า
ได้อ่าน ได้อธิบาย ชักถาม ได้สรุป ผ่านหู ผ่านตา
ผ่านมือ ทำให้เข้าใจและจำได้ดีกว่านั่งฟังครูบอก

ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนแบบนี้

- รู้จักการวางแผนการทำงาน คือวางแผนว่าเราจะต้องทำอะไรบ้าง หาความรู้จากไหน แหล่งความรู้อยู่ที่ไหนบ้าง? แบ่งงานกัน ทำงานร่วมกัน

- รู้จักฟังเหตุผลของผู้อื่น ยอมรับคำวิจารณ์ที่มีเหตุผล

- เกิดความภูมิใจ ที่สามารถนำความรู้จากการเรียนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ส่งผลให้หมู่บ้าน ให้ชุมชนสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ปลอดภัยขึ้น เช่น ความรู้เกี่ยวกับยุงลาย เรารู้วงจรชีวิตยุงลาย ก็สามารถนำไปป้องกันโดยการแนะนำคนในชุมชน นำไปปฏิบัติเป็นตัวอย่าง จนหมู่บ้านปลอดภัยโรคไข้เลือดออก เป็นต้น

- เกิดแรงบันดาลใจ อยากเรียนรู้เรื่องอื่นต่อไป สนุกกับการหาความรู้

- เกิดความมั่นใจ เข้าใจวิธีหาความรู้ สามารถใช้วิธีการสังเกต การจดบันทึก การวิเคราะห์ การจำแนก การตัดสินใจ การนำเสนอ และการนำไปใช้ กล้าแสดงออก

- บรรยากาศการเรียนรู้ดีขึ้น

เรียนแบบให้คิด
ให้ถาม ให้ทำ ให้ค้นคว้า
สนุก และมีความสุขมาก

รู้ได้อย่างไรว่าเราเรียนรู้แล้ว

ก็คงต้องมีการประเมินผลกัน

ที่ง่าย ๆ คือ ถ้าเราสามารถอธิบายเรื่องนั้น ๆ ให้คนอื่นฟังแล้วเข้าใจได้ก็แสดงว่าเราเรียนรู้เรื่องนั้นแล้ว ข้อสำคัญคือ ต้องถามเขาด้วยว่า “เข้าใจไหม?” “เข้าใจว่าอย่างไร?”

หรือถ้าเรานำเสนอให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง แล้วเข้าใจ ก็แสดงว่าเรารู้แล้ว เพราะเราต้องเข้าใจเสียก่อนเราจึงจะ อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจได้

นอกจากนี้เราอาจทำเป็นรายงาน หรือเขียนเป็น หนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับเรื่องที่เราค้นคว้า ให้เพื่อน ๆ อ่าน

หรือทำแบบฝึกหัด การทำแบบฝึกหัด เราไม่ใช่ดู แค่ผลลัพธ์ หรือคำตอบอย่างเดียว ต้องดูที่กระบวนการ ขั้นตอนการทำและแนวคิดด้วย

ฝึกถาม - ตอบกับเพื่อน

ให้เพื่อน ครู พ่อ แม่ ดูผลงานของเรา แล้ววิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะ

*การที่เราจะสามารถอธิบาย
ให้คนอื่นเข้าใจได้
เราต้องเข้าใจเสียก่อน*

บทสัมภาษณ์

เราไม่กลัวคุณครูเหมือนเมื่อก่อนอีกแล้ว เพราะคุณครูฟังพวกเรามากขึ้น ไม่ใช่คอยแต่ดู หรือออกคำสั่งให้เราทำตามหรือให้เราฟังอย่างเดียว เรามีความสุข การไปโรงเรียนมีความหมายมากกว่าการไปเพื่อพบเพื่อน หรือเล่นกับเพื่อนเท่านั้น

ที่โรงเรียนยังมีครูที่เข้าใจเรา คอยแนะนำให้เราเข้าใจในสิ่งต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ครูให้โอกาสเราคิด และตัดสินใจบนความจริง ถ้าเราจะเชื่อหรือตัดสินใจทำอะไร

ต้องมีข้อมูลมาประกอบให้มากที่สุด อย่าเอาความรู้สึกมาเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ ต้องใช้เหตุผล ครูทำให้เรามั่นใจในตนเองและนับถือตนเอง

สิ่งที่ประทับใจในตัวครู

สิ่งที่พวกเราประทับใจในตัวครูคือ

ครูพูดสนุกและใจดี สอนให้เราเป็นคนดี กล้าแสดงออก รักเรียน ขยัน และสุขภาพเรียบร้อย สิ่งที่เราเรียนสามารถนำไปใช้ที่บ้านได้ด้วย นอกจากนี้ครูยังสอนให้เราเป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่พูดคำหยาบ และเป็นคนมีเหตุผล มีความอดทน มีความเพียรพยายาม

ครูมักจะเน้นความสำคัญของการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองเสมอ และจะแนะนำแหล่งความรู้ให้ทุกครั้งที่นักเรียนไปค้นคว้า บางครั้งจะหาหนังสือวารสารต่าง ๆ มาให้อ่าน อีกทั้งยังมีมุมหนังสือเปิดโลกกว้างให้นักเรียนได้อ่านตลอดเวลา ครูพูดเสมอว่าการเรียนรู้นั้น ไม่ได้อยู่แต่ภายใน

ห้องเรียนเท่านั้น และนักเรียนก็ไม่ได้รับความรู้จากครูเพียงคนเดียว ยังมีบุคคลรอบข้างเรา ไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ คนในชุมชน ฯลฯ สื่อต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่เป็นแหล่งที่เราสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ทั้งสิ้น เพียงแต่เราจะสนใจ ชักถาม รู้จักสังเกต รู้จักคิดถึงปัญหา เราก็จะได้ความรู้มากมาย นอกจากนี้ครูยังสอนเรื่องการเรียนรู้ที่ได้จากการทำงานกลุ่มด้วย ให้ได้แนวความคิดที่แตกต่างกัน ได้ความรู้จากเพื่อน ๆ หลาย ๆ คน

สิ่งที่ประทับใจอีกอย่างหนึ่ง คือ ครูจะสอนแบบให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ให้เข้ากลุ่มทำงาน ทำให้สามัคคี คนในกลุ่มรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันมากขึ้น รู้จักหน้าที่ของตนเอง รู้จักการแบ่งงานกันทำ ให้ช่วยเหลือกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน มีการระดมความคิดเห็นกัน ทำให้เราเข้าใจและจดจำได้ดีกว่าการท่องเป็นนกแก้วนกขุนทอง

การเรียนรู้แบบใหม่มีความสุข

พวกเราได้ตระหนักแล้วว่าการเรียนแบบใหม่ทำให้เรามีความสุข กระจิดริดร้อนในการเรียน การค้นคว้า เรารู้แล้วว่า การคิด การถาม การค้นคว้าไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป หนังสือเปิดโลกทัศน์เราให้กว้าง ยิ่งอ่านมากยิ่งรู้มาก โลกทุกวันนี้เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เราจึงต้องค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นทุกวัน ทุกวินาที

การที่เราได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ค้นคว้ากับเพื่อน โดยมีครูคอยแนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้เรา ทำให้เรามีความรู้

กว้าง มีความรับผิดชอบในการทำงาน รู้จักการวางแผนการทำงาน รู้ที่จะทำการงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักการเอื้อเฟื้อ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

การเรียนรู้แบบนี้ สามารถเรียนรู้ได้ทั้งเรื่องใกล้ตัว และไกลตัว ได้ใช้ความคิดที่กว้างไกล และค้นหาคำตอบได้หลากหลาย

การเรียนรู้แบบเดิมและการเรียนรู้แบบใหม่

แบบเดิม (ง่วงนอน น่าเบื่อ) แบบใหม่ (ชอบ สนุก)

แบบเดิม (ง่วงนอน น่าเบื่อ)

แบบใหม่ (ชอบ สนุก)

รายชื่อผู้ร่วมบันทึกและวาดภาพประกอบ

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
1	ด.ช. ขวัญวงศ์ บุญพิทักษ์	โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ เขตพระนคร กรุงเทพฯ
2	ด.ญ. ธัญญรัตน์ ฟุ้งเฟื่อง	โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ เขตพระนคร กรุงเทพฯ
3	ด.ญ. พัชรินทร์ สงพุ่ม	โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ เขตพระนคร กรุงเทพฯ
4	ด.ญ. อัจฉรากร ทับมัน	โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ เขตพระนคร กรุงเทพฯ
5	ด.ญ. จุฬามาศ พิมวัน	โรงเรียนวัดฉัตรแก้วจางลณี เขตบางพลัด กรุงเทพฯ
6	ด.ญ. แพรวพรรณ จิตเชื้อ	โรงเรียนวัดฉัตรแก้วจางลณี เขตบางพลัด กรุงเทพฯ
7	ด.ญ. วรวรรณ แซ่พู่	โรงเรียนวัดฉัตรแก้วจางลณี เขตบางพลัด กรุงเทพฯ
8	ด.ญ. ดลพร ดดีโขตสกุล	โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
9	ด.ญ. รัตนากรณี บุญเปียง	โรงเรียนวัดไทรใหญ่ อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี
10	ด.ญ. ศุภกร อิมสุข	โรงเรียนวัดไทรใหญ่ อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี
11	ด.ญ. วรารักษ์ สระทอง	โรงเรียนวัดไทรใหญ่ อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี
12	ด.ญ. สุวีรัตน์ อ่ำมาลี	โรงเรียนวัดไทรใหญ่ อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี
13	ด.ญ. กาญจนา แหสกุล	โรงเรียนวัดไทรใหญ่ อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี
14	ด.ญ. นพวงกช อรุณฉัตรพันธ์ุ	โรงเรียนวัดไทรใหญ่ อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี
15	ด.ช. อัครสิทธิ์ วงศ์อนันต์	โรงเรียนวัดไทรใหญ่ อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี
16	ด.ญ. จุฬาทิพย์ จันทร์ลอยนภา	โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) อ.เมือง จ.นครปฐม
17	ด.ช. พิพัฒน์ ทองสุข	โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) อ.เมือง จ.นครปฐม
18	ด.ช. สุรัชย์ แววีรคุปต์	โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) อ.เมือง จ.นครปฐม
19	ด.ญ. ชิสนีย์ ใจเผือกเย็น	โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) อ.เมือง จ.นครปฐม
20	ด.ช. นิวัฒน์ รุ่งจำรูญ	โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) อ.เมือง จ.นครปฐม
21	ด.ญ. พลอยไพลิน เปรมแสง	โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) อ.เมือง จ.นครปฐม
22	ด.ญ. องค์ชนิดา คำประสิทธิ์	โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) อ.เมือง จ.นครปฐม
23	ด.ช. มาโนช เกื้อนสุข	โรงเรียนวัดหนองหมู อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์
24	ด.ญ. ฟอริดา บัวกลิ่น	โรงเรียนวัดหนองหมู อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์
25	ด.ญ. ศศิธร อินทร์ทอง	โรงเรียนวัดหนองหมู อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์
26	ด.ญ. นงพงา ภู้งาน	โรงเรียนบ้านสันมะเค็ด อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย
27	ด.ช. มงคล วังโต	โรงเรียนบ้านสันมะเค็ด อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย
28	ด.ญ. พัชรินทร์ ใจกว้าง	โรงเรียนบ้านสันมะเค็ด อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย
29	ด.ญ. ชนิกันต์ จินดารักษ์	โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก อ.เมือง จ.ขอนแก่น
30	ด.ช. นิกัทรศุฑ จันทะภา	โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก อ.เมือง จ.ขอนแก่น

รายชื่อผู้ร่วมบันทึกและวาดภาพประกอบ

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
31	ด.ญ. ปกัสสร ศิริเต็มกุล	โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก อ.เมือง จ.ขอนแก่น
32	ด.ช. ชีระยุทธ สามศรี	โรงเรียนบ้านสำนัก อ.กะเปอร์ จ.ระนอง
33	ด.ญ. อัสมา อินตัน	โรงเรียนบ้านสำนัก อ.กะเปอร์ จ.ระนอง
34	ด.ญ. อากัสราภรณ์ รักษา	โรงเรียนบ้านสำนัก อ.กะเปอร์ จ.ระนอง
35	ด.ญ. พาดิเมาะ ยีสามะ	โรงเรียนคุรุชนพัฒนา อ.เมือง จ.ยะลา
36	ด.ญ. สารีสะ ระสูมิง	โรงเรียนคุรุชนพัฒนา อ.เมือง จ.ยะลา
37	ด.ญ. ฮาวานิน โต้ะตาหยง	โรงเรียนคุรุชนพัฒนา อ.เมือง จ.ยะลา

ที่ปรึกษา

ดร.รุ่ง แก้วแดง	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
-----------------	-------------------------------------

ผู้ดำเนินโครงการ

นางสมศรี กิจชนะพานิชย์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.
นายวีระ พลอยครบุรี	กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.
นายดุสิต ทองสกลวย	กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.
นางสาวประวีณา ชะลวย	กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.

คณะทำงาน

ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ	ผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษา สกศ.
ผศ.ดร.จิราภรณ์ ศิริทวี	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
นางสาวไพเราะ พุ่มมั่น	สำนักนิเทศก์และมาตรฐานการศึกษา สปช.
นางสาวมณีนิกา ชุตินบุตร	กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ
นายสำราญ ชนวนัน	สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5
นางสมศรี กิจชนะพานิชย์	กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.
นายวีระ พลอยครบุรี	กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.
นายดุสิต ทองสกลวย	กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.
นางสาวประวีณา ชะลวย	กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.